

**DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
STRUČNO-NAUČNA KONFERENCIJA SA
MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM**

**ZBORNİK
REZİMEA**

ZLATIBOR, 16-19. FEBRUAR 2023

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 16-19. FEBRUAR 2023.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije
Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović
Željka Trbović
Milka Glavonjić
Uroš Šotarević
Svetlana Pešić
Jasmina Poznanov Dejanov
Zoran Kovačić

Programski odbor

Prof.dr Daniela Bratković
Prof.dr Medina Vantić-Tanjić
Prof.dr Vesna Radovanović
Doc.dr Marija Maljković
Prof.dr Gordana Nikolić
Prof.dr Mirjana Japundža Milisavljević
Prof.dr Sanja Čopić
Prof.dr Mirjana Petrović Lazić
Prof.dr Vesna Vučinić
Prof.dr Ljubica Isaković
Prof.dr Danijela Ilić Stošović
Doc.dr Božidar Filipović:
Ass. Staša Lalatović:

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

ISBN 978-86-84765-61-3

ZASTUPLJENOST TEŠKOĆA U MATEMATICI MEĐU UČENICIMA IV RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Nataša Buha, Milica Gligorović

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Prema stranim istraživanjima, zastupljenost teškoća u domenu matematike se kreće u rasponu od 3-14%, a najčešće se javlja kod oko 6% školske populacije. Ove razlike u učestalosti uglavnom počivaju na primeni različitih kriterijuma definisanja teškoća (odstupanje za 2, 1,5 ili 1 standardnu devijaciju/ SD). Cilj ovog istraživanja je da se na osnovu nastavničke procene utvrdi zastupljenost teškoća u matematici među učenicima IV razreda osnovne škole.

Uzorkom je obuhvaćeno 53 učenika (50,9% devojčica) tipičnih intelektualnih sposobnosti. Za procenu učestalosti matematičkih teškoća primenjena je skala Likertovog tipa sa ocenama od 1 (uvek) do 5 (nikada) koja se sastoji od 12 izjava koje opisuju teškoće u različitim oblastima matematike. Prilikom utvrđivanja učestalosti teškoća primenjena su sva tri kriterijuma definisanja smetnji.

Analizom podataka utvrđeno je da se, prema kriterijumu odstupanja za 2 SD, matematičke teškoće registruju kod 1,9% učenika. Primenom “mekših” kriterijuma, zastupljenost učenika sa teškoćama se znatno povećava: 5,7% učenika odstupaju za 1,5 SD, a 18,9% njih za 1 SD. Analizom učestalosti smetnji u odnosu na pol utvrđeno je da su dečaci i devojčice podjednako zastupljeni u grupama dece koja ispoljavaju teškoće, nezavisno od primenjenog kriterijuma ($p > 0,05$).

Detaljnijom analizom je utvrđeno da 9,4% dece često brka računске operacije; teškoće usmenog sabiranja i oduzimanja se javljaju kod 3,8% učenika, a 5,7% njih ne zna u potpunosti tablicu množenja. Isto toliko dece ima teškoće u razumevanju i korišćenju matematičkog jezika, pa greše u zadacima zasnovanim na terminima za označavanje matematičkih simbola, operacija ili geometrijskih figura/tela. Znatno veći broj dece ima probleme u rešavanju tekstualnih zadataka (21,8%) i crtanju geometrijskih oblika i tela (24,6%). Teškoće proceduralnog tipa se javljaju kod 9,4-15,1% učenika, a manifestuju se u vidu preskakanja obaveznog koraka, parcijalnim pristupanjem rešavanju zadatka, upornim ponavljanjem računске operacije koja je bila adekvatna u prethodnom zadatku i sl..

Dobijeni podaci su u skladu sa rezultatima stranih istraživanja iako je procena rađena indirektnim putem. Ukoliko se nekim narednim istraživanjem utvrdi visoka povezanost nastavničke i direktne procene primenom testova i zadataka za detekciju teškoća u matematici, nastavnička procena bi mogla da služi kao skrining instrument za otkrivanje dece sa rizikom za pojavu diskalkulije.

Ključne reči: teškoće u matematici, učestalost, kriterijumi definisanja smetnje